

FOTOS JASPER JUIJEN, ANP

Kyarha van Tiel (links) en **Chanel den Olden** tijdens een trainingskamp van Haanappels SKN in de Haagse De Uithof. Zij worden als de toekomst van het Nederlandse kunstrijden gezien. In het midden olympisch kampioene **Sjoukje Dijkstra** in 1964.

Keren tijden van Sjoukje ooit weer?

Kunstrijden Bij de WK in Japan is Nederland niet vertegenwoordigd; maar de schaatsbond werkt aan een herstelplan

Door onze redacteur
Henk Stouwdam

HEERENVEEN. De WK kunstrijden worden deze week gehouden in Japan. Wederom ontbreekt Nederland. De teloorgang van een sport waarin 'we' ooit goed waren?

Niemand hoeft Karen Venhuizen te vertellen wat er mis is met het Nederlandse kunstrijden. De negenvoudige nationale kampioene heeft het persoonlijk ervaren - „ik moest als rijdster veel zelf uitzoeken.” In haar huidige functie als disciplinemanager kunstrijden van de schaatsbond (KNSB) is Venhuizen bezig met herstelwerkzaamheden. Om 50 jaar na de grote successen van Sjoukje Dijkstra het gat met de wereldtop te dichten. Alleen, dat vergt tijd, veel tijd. Evenals veel geduld en veel geld.

Is het daarmee een onmogelijke opdracht geworden? Venhuizen weigert dat te geloven, al weet ze aan *a hell of a job* te zijn begonnen. Want het mankerende vooral aan structuur bij het kunstrijden, leerde

twee jaar terug een grondige analyse van een werkgroep binnen de KNSB. Venhuizen: „Het was een dusdanige 'rotzooi', dat het verleidelijk was topsport te negeren. Daar hebben we niet voor gekozen. We concludeerden: topsport is mogelijk, maar dan moet er veel veranderen.”

Wat er zoals mis was? Bestuurscrises bij verenigingen. Onvolledige besturen; vaak bestaande uit één persoon. Bestuursleden die alleen het belang van hun kind zagen. Geen overdracht van het wedstrijdsecretariaat, waardoor kinderen niet voor wedstrijden werden ingeschreven. Baanhuur was hoog. En (te) dure trainers die hardnekkig hun eigen weg kozen. In zo'n chaos konden talenten zich onmogelijk ontplooiën.

Voor een ingrijpende hervorming besloot de KNSB de lijn van sportkoepel NOC*NSF te volgen. Dat betekent: één nationaal trainingscentrum met daaronder regionale talentencentra, de zogeheten RTC's. Direct overgaan op die compositie zou te rigoureuze zijn zo lang de clubs hun

JOAN HAANAPPEL, VOORZITTER STICHTING KUNSTRIJDEN NEDERLAND

‘Als we op de KNSB wachten, komen we nooit verder’

Terwijl alle verzamelde Nederlandse toptalenten op De Uithof in Den Haag gretig de instructies van de **Canadese toptrainer Manon Perron** en de befaamde Canadese **choreografe Julie Marcotte** opvolgen, schudt aan de rand van de baan **Joan Haanappel** haar hoofd. „De KNSB kan plannen maken wat ze wil, maar papier is geduldig. En het leidt tot niets. Omdat er niet genoeg geld wordt ingestopt. Zo gaat dat al 50 jaar. Houd toch op. Als we op de KNSB

moeten wachten, komen we nooit verder met het kunstrijden.”

De voormalig kunstrijdstester is uit onvrede met het bondsbeleid de Stichting Kunstrijden Nederland (SKN) begonnen, een particulier initiatief dat tot doel heeft de grote talenten te ondersteunen. Dat gebeurt met **trainingskampen, zoals deze week in Den Haag, waarvoor toptrainers worden ingeschakeld**, en door individuele financiering. „Wij schrijven

geen rapporten, wij gaan over tot actie”, zegt Haanappel uitdagend. SKN is de beste sponsor van het Nederlandse kunstrijden. Wij stoppen er tenminste geld in. En terwijl ze naar het ijs wijst: „**Kijk eens wat hier allemaal gebeurt. Alle Nederlandse talenten bijeen voor trainingen van hoog niveau.** Is het niet geweldig. Dit is ons derde kamp in zes maanden. En de volgende drie zijn al weer gepland. Wij doen tenminste wat we zeggen.” Tekend voor de **koele**

relatie tussen de schaatsbond en SKN is volgens Haanappel de naamgeving van de talentprijs. Haar naam is daar niet meer aan verbonden vanwege de verwarring die zou kunnen ontstaan over de functie van Haanappel als voorzitter van SKN. De oud-kunstrijdstester is **wedendat de Joan Haanappel Talentprijs sinds kort de KNSB Talentprijs heet.** Smalend: „En dat werd me zo maar in een briefje meegedeeld. Is het geen schande?”

zaken niet op orde hebben Dus besloot de schaatsbond als eerste stap de 28 verenigingen te versterken. „Zonder fundament geen topsport”, verduidelijkt Venhuizen.

Met workshops en bijeenkomsten om kennis te delen poogt de KNSB de patiënten gezond te maken. „Wij hebben ook geen paniklare oplossingen. Maar langzaam gaan de verenigingsmensen inzien dat het anders moet. Vooral in Dordrecht en Den Bosch gaat het goed. En in Heerenveen en Groningen zien we veranderingen. Die clubs zijn de pijlers waarop we verder bouwen. Volgend jaar gaat de bond speciale clubs voor talentontwikkeling aanwijzen. Venhuizen: „Jonge, ambitieuze kunstrijdsters moeten voor hun pubertijd drie-voudige sprongen kunnen uitvoeren, anders is de top onhaalbaar. Die basis moet bij de clubs gelegd worden.”

In afwachting van een nationaal schaatscentrum in Almere, Heerenveen of Zoetermeer heeft de KNSB Groningen en Haarlem als RTC aangewezen. Voorlopig voor langebaanschaatsen, inline-skat en shorttrack, niet voor kunstrijden. „Daar hebben we op die locaties nog niet de talenten voor”, verklaart Venhuizen. Het bondsprogramma voor kunstrijden is gericht op de lange termijn. Venhuizen: „We willen uiterlijk op de Winterspelen van 2022 vertegenwoordigd zijn.” Om te voorkomen dat supertalenten nu aan hun lot worden overgelaten, biedt de KNSB hun in-

MANOUK GIJSMAN

Van 't ijs naar pub

Manouk Gijzman (21) heeft wel een idee waarom een Nederlandse kunstrijdstester vrijwel kansloos is voor de top. „**Er zijn te weinig trainingsfaciliteiten en de sport is (te) duur.**” Zelf had ze geluk, dat haar vader de hoge kosten kon opbrengen. De drie-voudige Nederlands kampioene is anderhalf jaar geleden gestopt wegens ontstoken pezen en een scheurtje in haar lies. **Manouks vader had een stichting opgericht waarin hij de kosten voor de sport van zijn dochter had ondergebracht. Het jaarbudget: 60.000 euro.** En nu? Gijzman studeert commerciële economie en sportmanagement aan de Johan Cruyff Universiteit. En in haar vrije tijd werkt ze in een pub.

dividueel steun. Venhuizen: „We moeten ons niet blindstaren op de toekomst, terwijl er ook nu rijdsters potentie hebben.”

Gelukkig voor de bond helpt de Stichting Kunstrijden Nederland (SKN) een handje door de beste Nederlandse kunstrijders en rijdsters trainingskampen onder leiding van hoogwaardige buitenlandse trainsters en choreografen aan te bieden of grote talenten financieel te steunen. Alleen, de relatie tussen de KNSB en SKN verloopt op z'n zachts gezegd stroef. SKN is vooral uit onvrede met de KNSB bij voormalig bondsbestuurslid Joan Haanappel en haar vriendin Sjoukje Dijkstra tot stand gekomen. Hoewel beide oud-rijdsters weinig op hebben met de bond, werken KNSB en SKN wel voorzichtig samen. Het is de bedoeling dat contact te intensiveren, vertelt Venhuizen.

Wat de financiering betreft probeert de KNSB waar mogelijk geld vrij te maken. Maar dat is moeilijk met een jaarbudget voor kunstrijden van zo'n half miljoen euro, waarvan het geld grotendeels 'gelabeld' is, zegt de disciplinemanager. Is daarmee het kunstrijden een ondergeschoven kindje van het langebaanschaatsen, zoals wel wordt beweerd? Venhuizen: „Ab-so-luut niet. Dat kan de KNSB ten opzichte van de ISU [internationale schaatsunie, red] niet verkopen, want kunstrijden is daar wel de grootste discipline. Daar moet de KNSB iets mee. Nederland is een schaatsland. En daar hoort het kunstrijden bij.”

DE TALENTEN KYARHA VAN TIEL EN CHANEL DEN OLDEN

Kunstrijden voor minimaal 15.000 per jaar

Of kunstrijden te betalen is? Het lukt, maar de prijs is letterlijk hoog, vertelt de Rotterdamse Linda Smol, **moeder van Kyarha van Tiel (13), een van Nederlands grootste talenten.** „We kunnen niet op vakantie en een andere auto zit er voorlopig niet in.” Haar salaris als administratief medewerkster op de Erasmus Universiteit en die van haar vriend als metrobestuurder is niet toereikend om de hobby van de oudste van hun drie dochters te bekostigen. **Het lukt, mede doordat één van de oma's meebetaalt.** Wat ze op jaarbasis kwijt is aan de sport van haar dochter? Smol rekent voor: 6.000 euro ijsuur, 800 euro trainingskampen en 40 eu-

ro per uur aan trainerskosten. En dat zes dagen per week. **Bij elkaar opgeteld kom je ruim boven de 15.000 euro per jaar uit, per maand minimaal 1.250 euro.** „En dan reken ik de benzine voor het op en neer rijden naar de trainingshal in Dordrecht en kosten aan kleding en materiaal niet eens mee.”

Maar **Kyarha, die vorig jaar de Joan Haanappel Talentprijs ontving**, is gek van kunstrijden en vastberaden de top te halen. „Ik wil Nederlands kampioen worden en meedoen aan EK's, WK's en Olympische Spelen.”

Gelijke ambities heeft **Chanel den Olden (14)**, die dit jaar de

KNSB Talentprijs won. Maar ook zij kreeg vorige maand van haar moeder te horen dat ze **wegens geldgebrek voorlopig zou moeten stoppen.** Gelukkig voor Chanel liep het niet zo'n vaart, maar ze is er wel van geschrokken, vertelt de kunstrijdstester die een Nederlandse vader en een Russische moeder heeft. Omdat haar ouders gescheiden zijn, woont Chanel wisselend in Moskou bij haar oma of in Nice bij haar moeder. Als ze, zoals deze week, in Nederland traint verblijft ze in Rotterdam bij haar vader. **Voordeel van haar situatie is, dat Den Olden vaak in Rusland traint.** „Want daar leer je meer, ook al zijn de trainers veel strenger.”

TENNIS

Berdich en Li naar finales op WTA-toernooi van Miami

AMSTERDAM. Tennisster Na Li heeft zich geplaatst voor de eindstrijd van het WTA-toernooi van Miami. De Chinese nummer twee van de wereld was gisteren in drie sets te sterk voor Dominika Cibulkova met 7-5, 2-6 en 6-3. Li speelt in de finale tegen Serena Williams, die in de halve finale won van Maria Sjarapova. Daarmee heeft het toernooi van Miami zijn droomfinale tussen de nummer één en twee van de wereld. Bij de mannen plaatste Thomas Berdych zich gisteren voor de eindstrijd. Hij versloeg Aleksandr Dolgoplov: 6-4, 7-6. Berdych treft de winnaar van de andere halve finale tussen Rafael Nadal en Milos Raonic. (Novum)

VOETBAL

UEFA beboet Ajax voor wangedrag fans tegen Salzburg

AMSTERDAM. De UEFA heeft Ajax een boete van 45.000 euro opgelegd wegens wangedrag van supporters tijdens de Europa League-duels tegen Red Bull Salzburg. In Oostenrijk maakten Ajax-fans zich schuldig aan kwetsende spreekkoren, het afsteken van vuurwerk en het tonen van beledigende spandoeken, hetgeen Ajax 40.000 euro kost. Daar komt nog 5.000 euro bij voor een blikje bier dat in de Amsterdam Arena op het veld werd gegooid. De club werd ook al beboet voor wangedrag van fans tijdens de Europese duels met Celtic. Ajax heeft besloten het budget van het sfeerteam met 45.000 euro te verminderen. (Novum)

VOETBAL

Belg Georges Leekens volgt Ruud Krol op als bondscoach van Tunesië

AMSTERDAM. Georges Leekens is de nieuwe bondscoach van Tunesië. De 64-jarige Belg heeft een tweejarig contract getekend en moet Tunesië onder meer naar een goede klassering op de Africa Cup of Nations van 2015 leiden. Leekens volgt Ruud Krol op. De voormalige Ajacied leidde de Tunesiërs vorig jaar tijdens de play-offwedstrijden voor het WK in Brazilië. Kameroen bleek daarin te sterk. Krol is inmiddels werkzaam bij Espérance, de koploper van de Tunesische competitie. (Novum)

WIELRENNEN

Tejay van Garderen wint de zwaarste etappe in de Ronde van Catalonië

AMSTERDAM. Tejay van Garderen heeft gisteren de koninginnenrit van de Ronde van Catalonië op zijn naam geschreven. De Amerikaan van BMC troefde in de bergetappe Romain Bardet af in de slotfase. Alberto Contador werd in de dichte mist in Setcases derde, voor Joaquim Rodriguez en Nairo Quintana. Tourwinnaar Chris Froome eindigde op plek zeven, kort achter Andrew Talansky. Froome plaatste in de slotfase nog een aanval, maar wist de anderen niet voor te blijven. Van Garderen ging er vervolgens met Bardet vandoor en wist de Fransman nipt voor te blijven. Van Garderen schuift een plek op in het klassement en staat nu derde. De Spanjaard Rodriguez van Katjoesja blijft met zeven seconden voorsprong op de Amerikaan de leider. Contador staat tweede, op vier seconden. (Novum)

Cricket Oranje dichtbij stunt tegen Z-Afrika

Door een onzer redacteurs

AMSTERDAM. Een grote verrassing leek in de maak. Op het WK Twenty20 in Bangladesh waren de Nederlandse cricketers gisteren heel dicht bij een zege op grootmacht Zuid-Afrika. Wat op voorhand een kansloze nederlaag zou worden, liep uit op een zeer spannend duel waarin Nederland slechts zes runs te kort kwam om de cricketwereld te verrassen.

Desondanks revancheerde Nederland zich voor het ontuchtende verlies van enkele dagen eerder. Toen werd met recordcijfers verloren van Sri Lanka. Nog nooit had een team in een interland in dit format zo weinig runs (39) gescoord als Nederland in dat duel, een 'record' dat tot maandag op naam stond van Kenia. Zuid-Afrika kwam gisteren met met pijn en moeite uit op 145 runs, mede dankzij geweldig bowlen

van Ahsan Malik, die vijf wickets nam voor slechts negentien runs. Na een overrompelende start van openingsbatsman Stephan Myburgh (51 runs in 28 ballen) was Nederland hard op weg naar het Zuid-Afrikaanse totaal, maar tegen het eind vielen de wickets te snel. De ploeg strandde uiteindelijk in het zicht van de haven (139 all out). Nederland speelt morgen nog tegen Nieuw-Zeeland, maandag wacht Engeland.